

Методичні рекомендації щодо проведення Першого уроку та інших заходів до початку нового 2025-2026 навчального року

Міністерство освіти і науки України (МОН) рекомендує, щоб Перший урок у новому 2025-2026 навчальному році був присвячений вшануванню пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України. Це може бути виконано за допомогою методичних рекомендацій від Українського інституту національної пам'яті (<https://uinp.gov.ua/informaciyni-materialy/vchytelyam>). Для підготовки першого уроку рекомендується враховувати актуальні теми, пов'язані з українськими інтересами, особистою безпекою, ментальним здоров'ям, емоційною рівновагою, а також хоробрістю Збройних сил України. Методичні рекомендації МОН щодо проведення Першого уроку включають такі підходи, як використання освітньої діяльності для формування патріотичних почуттів, патріотизму, національної самосвідомості, правосвідомості, політичної культури та культури міжетнічних відносин.

Змістовною основою для підготовки плану проведення Першого уроку можуть бути розробки Обласного репозитарію освітніх матеріалів для дистанційного компоненту освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, з якими можна ознайомитися за посиланням: <https://ed.pano.pl.ua/>.

Під час уроку рекомендуємо наголосити учням про важливість тилу. Бо без тилу-немає фронту, бо без правди – немає довіри, без дорослої свідомої нації – немає перемоги. Наші діти знають, що ворог цілить у наші міста і села, залізницю і склади, школи і лікарні, у нашу втомленість, у наше бажання забути, що йде війна. Тому, на наш погляд, на Перший урок можна запросити батьків загиблих захисників, покласти квіти до пам'ятного знаку, висадити кущ калини або клен на знак глибокої вдячності загиблим воїнам. Дати можливість учням розповісти про місцевих волонтерів, про кількість зібраних громадою донатів, як громада допомагає у лікуванні поранених, у залученні ветеранів до суспільного життя.

Мусимо згадати на Першому уроці про тих, хто постраждав від війни. Хвилиною мовчання віддати шану загиблим. Висловити своє співчуття вимушеним переселенцям, усім тим, хто мусив залишити свої домівки і переїхати подалі від фронтів місць та адаптується до нового місця проживання та навчання. Згадати ровесників на тимчасово окупованих територіях та тих, хто вимушений був виїхати за кордон.

Вважаємо за необхідне наголосити учням, що ворог-росія підступна і безжальна. Поінформуйте про трьох підлітків з Полтавщини, які отримали

нагороди за відмову виконувати незаконні завдання від ворога і повідомили про це поліцію. Їх приклад показав важливість патріотизму у складні часи.

Звертаємо увагу на обов'язкове врахування вікових особливостей учнів та їх особистісний психоемоційний стан. Перш ніж готувати текст, відео, фотозображення, вчителю слід проаналізувати родинне коло учнів. Дії і слова педагога не повинні травмувати дітей, які лишилися без батьків, у кого родичі воюють на передовій або зникли безвісти.

Групова взаємодія під час першої зустрічі в новому навчальному році має активізувати в учнів внутрішню мотивацію, відчуття приналежності до класного колективу як значимого середовища для саморозвитку, активізувати відчуття відповідальності за психологічну безпеку в освітньому середовищі, також значимості індивідуальних зусиль для самореалізації та суспільної корисності. Важливим є відкриття і сенсів власного життя з перспективою майбутнього, зокрема для дітей підліткового віку, учнів старшої школи (допоміжним є онлайн ресурс «СенсоТека. Ти як?» за посиланням: <https://howareu.com/materials/sensoteka-ty-iak>).

Доречним в організації уроку буде етап рефлексії як можливості для учнів відреагувати власні емоції, поділитися думками з теми уроку – що є свідченням усвідомлення учнями та формування особистого ставлення до змісту. В ході рефлексії може виникнути потреба в психоемоційній підтримці учасників освітнього процесу, якщо контент уроку нагадає їм про власний болісний досвід. Зауважимо, що з метою емоційного підсилення висвітлення теми уроку, слід уважно підійти до вибору музичного фону. Оновити свої знання та поповнити методичний ресурс з питань психоемоційної підтримки учасників освітнього процесу педагоги можуть скориставшись джерелом «Методичні рекомендації щодо надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу» (для різних вікових категорій дітей, розміщено за посиланням: <https://howareu.com/static-objects/howareu/media/Posibnuki/10.05.pdf>).

Адміністрація закладу освіти разом з педагогічною радою вирішує питання щодо форм проведення, місця проведення та контингенту учасників заходів.

Першочергове завдання організаторів – забезпечення умов для безпечного початку навчального року, для підтримки позитивного настрою учнів, вчителів, батьків у створенні сприятливої атмосфери освітнього процесу.

Вікторія ЗОЛОТУХІНА, методист відділу розвитку дошкільної та початкової освіти
Полтавської академії неперервної освіти ім. М.В. Остроградського,
Тетяна ХОРОШЕВА, методист навчально-методичного кабінету психологічної служби
Полтавської академії неперервної освіти ім. М.В. Остроградського